

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет адвокатури та антикорупційної діяльності
Кафедра організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури

АДВОКАТУРА: МИНУЛЕ, СУЧАСНІСТЬ ТА МАЙБУТНЄ

**МАТЕРІАЛИ
XV Міжнародної
науково-практичної конференції**

*14 листопада 2025 року,
м. Одеса*

Одеса
«Юридична література»
2025

УДК 347.965(477)(063)
A288

Редакційна колегія:

Н. М. Бакаянова (голова), завідувачка кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури;
С. К. Костенко, професор;
І. О. Кісліцина, доцент;
М. О. Кравченко, доцент;
О. Г. Свіда, доцент;
П. М. Синицин, доцент;
О. О. Храпенко, доцент;
Л. П. Нестерчук, старший викладач;
Р. Р. Щербатий, асистент

Рекомендовано до друку вченою радою Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 3 від 15 жовтня 2025 р.)

Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє : матеріали XV
A288 Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 14 листопада 2025 р.) / редкол.: Н. М. Бакаянова (гол.), І. О. Кісліцина, М. О. Кравченко [та ін.]. — Одеса : Юридична література, 2025. — 664 с.
ISBN 978—966—419—456—0

У збірнику містяться матеріали доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції «Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє», яка відбулася 14 листопада 2025 р. у Національному університеті «Одеська юридична академія». Доповіді учасників присвячені актуальним питанням адвокатури і здійснення адвокатської діяльності в Україні, історії адвокатури, діяльності Національної асоціації адвокатів України, проблемам і перспективам розвитку адвокатського самоврядування, правилам адвокатської етики та юридичній відповідальності адвокатів, зарубіжному і міжнародному досвіду організації та діяльності адвокатури.

УДК 347.965(477)(063)

Відповідальність за зміст та достовірність поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники та рецензенти, які рекомендували ці матеріали до друку.

ISBN 978—966—419—456—0

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2025

недоторканності та конфіденційності до процедурної самостійності у прийнятті рішень. Проте реальне втілення таких гарантій потребує не лише формальних норм, а й ефективного їх застосування на практиці, що можливе лише за умови послідовного розвитку правової культури, утвердження етичних стандартів і дієвого контролю за дотриманням принципу незалежності у діяльності як адвокатури, так і прокуратури.

Список використаної літератури

1. Про прокуратуру: Закон України № 1697-VII від 14 жовтня 2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>
2. Проневич О. С. Принцип незалежності прокуратури: догматично-правова інтерпретація та правова регламентація. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2014. № 4 (67). С. 6–16.
3. Виконання обов'язків і зобов'язань, взятих Україною при вступі до Організації: Резолюція Парламентської Асамблеї Ради Європи від 26 квітня 2001 р. № 1244. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_603#Text
4. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України № 5076-VI від 05.07.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17/conv#Text>
5. Северин К. М. Основні елементи принципу незалежності адвокатської діяльності на сучасному етапі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія Право. Вип. 28. Т. 3. С. 162–165.

Науковий керівник: доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук, доцент *Кіслиця Ірина Олександрівна*

Оксентій В. Л.

студентка 4-го курсу юридичного факультету
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

РОЛЬ АДВОКАТУРИ В МЕХАНІЗМІ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Захист прав людини є однією з найважливіших основ юридичної професії. Д. М. Белова та М. В. Белова зазначають, що основними ознаками адвокатури, що розкривають її сутність в механізмі надання правової допомоги є: 1) адвокатура виступає окремим правозахисним інститутом; 2) адвокатура активно взаємодіє з органами державної влади та інститутами громадянського суспільства як рівноправний партнер в механізмі захисту прав та свобод людини і громадянина; 3) в межах професійного обов'язку захисту прав та інтересів своїх

клієнтів адвокати відіграють суттєву роль у справедливому відправленні правосуддя. Будучи активним учасником механізму правозасування, займаючи самостійне місце у механізмі правосуддя, адвокатура виконує (повинна виконувати) важливу функцію суспільного контролю у цій сфері [1, с. 42].

Центральна роль адвокатів у захисті прав людини впливає безпосередньо з їх основної місії: захищати та представляти своїх клієнтів у судах. Дійсно, забезпечуючи дотримання принципу справедливого судового розгляду та протидію порушенням основних прав, адвокати активно сприяють захисту та забезпеченню індивідуальних і колективних свобод. Саме через публічно-правову природу своєї професійної діяльності адвокат є захисником не лише приватних зацікавлень окремої особи, а й інтересів усього суспільства. Адвокат може виступати в системі судочинства не тільки як представник сторони, але і як представник суспільного інтересу, як представник суспільства, котрий захищає права особи як члена суспільства.

Адвокати беруть активну участь у спорах щодо основних прав і свобод, таких як справи, які пов'язані зі свободою вираження поглядів, правом на справедливий суд або боротьбою з дискримінацією. Вони також можуть брати участь у справах міжнародного гуманітарного права, наприклад у справах про злочини проти людяності або тортури.

Безперечно, інститут адвокатури — особливий орган, що гармонізує інтереси громадянського суспільства із потребами та можливостями держави. Вона, звісно, хоч і не є до кінця структурованою інституцією в Україні, проте входить в її громадянське суспільство як інститут зі спеціальними повноваженнями. Сучасна українська адвокатура — це організоване співтовариство українських адвокатів, визначальною метою якого є захист прав та свобод членів громадянського суспільства, всіх його суб'єктів, надання їм правничої допомоги у всіх сферах життєдіяльності. Місія адвокатури — правоохоронна діяльність, захист прав і законних інтересів громадян та організацій. Правова держава має бути зацікавлена в тому, щоб інститут адвокатури був високо професійним, відтак повинна: гарантувати незалежність адвокатури та доступність правничої допомоги; сприяти реалізації заходів щодо підвищення кваліфікації адвокатів; вживати відповідних заходів щодо захисту адвокатів від необґрунтованих обмежень в їхній професійній діяльності, різних переслідувань [2].

Коли адвокат забезпечує захист прав людини і громадянина, він робить корисну і потрібну справу, що має значення як для особи так і для суспільства, оскільки тим самим допомагає дотриманню законності, усунення її порушень. Захист прав людини і громадянина не має ніяких підстав протиставляти інтересам і завданням держави та її

органів. Інститут адвокатури в механізмі захисту прав і свобод людини і громадянина виступає одним із засобів для самообмеження державної влади шляхом створення та активного функціонування незалежного правозахисного інституту, що є активним фактором процесу реалізації основної конституційної функції держави — реалізація та захист прав і свобод людини і громадянина [1, с. 47].

Таким чином, адвокати відіграють вирішальну роль у захисті прав людини, представляючи інтереси своїх клієнтів у судах, спеціалізуючись на правах людини або сприяючи обізнаності та формуванню фундаментальних цінностей. Незважаючи на виклики та обов'язки, пов'язані з цією місією, їхня роль має важливе значення для забезпечення ефективності прав людини та сприяння більш справедливому суспільству.

Список використаної літератури

1. Белов Д. М., Белова М. В. Роль та місце інституту адвокатури в механізмі захисту прав і свобод людини і громадянина. Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство». URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2023/02/9.pdf>
2. Бочуляк Н. Роль адвокатури у механізмі захисту прав і свобод людини. URL: <https://science.lpnu.ua/uk/law/vsi-vypusky/vypusk-6-nomer-24-2019/rol-advokatury-u-mehanizmi-zahystu-prav-i-svobod-lyudyny>

Науковий керівник: асистент кафедри процесуального права Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, доктор філософії (PhD), доцент *Бзова Лаура Георгіївна*

Олійник М. І.

студентка 1-го курсу магістратури факультету
адвокатури та антикорупційної діяльності
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ УЧАСТІ АДВОКАТА У БІЗНЕС-МЕДІАЦІЇ

В умовах сьогодення медіація дедалі частіше сприймається українськими адвокатами не лише як альтернатива судовому розгляду, а й як ефективний інструмент підтримки клієнта в складних переговорах. Підтвердженням цьому є зростаючий інтерес до альтернативного вирішення спорів (ADR), зокрема бізнес-медіації, у контексті розвантаження судової системи та формування культури правового